

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

27 aprilie 2021

mun. Chișinău

Colegiul Penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2019, în cauza penală în privința lui,

Melnic Valeri xxxxx, născut la xxxxxxxx,
originar și domiciliat din satul xxxxxxxx.

Termenul examinării cauzei:

Prima instanță: 24.11.2017 – 10.06.2019;

Instanța de apel: 05.07.2019-04.12.2019;

Instanța de recurs: 02.03.2020 – 27.04.2021.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Orhei, sediul Șoldănești din 10 iunie 2019, Melnic Valeri învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. art. 44, 191 alin. (2), lit. lit. b), c), d) și art. art. 44, 231 lit. lit. a), b) Cod Penal, a fost achitat, pe motiv că fapta inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunilor.

A fost respinsă cerința ÎSS „Soroca” privind încasarea de la Melnic Valeri în beneficiul său a sumei de 105252 lei, cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

2. Pentru a se pronunța în cauza dată, în sensul enunțat, prima instanță a reținut că, potrivit rechizitoriului Melnic Valeri se învinuiește în aceia că în perioada lunilor iunie-iulie 2016, activând în funcție de maistru-pădurar al sectorului nr. 3 Ocolul Silvic „Cuhurești” a ÎSS „Soroca”, având în gestiune pădurea situată în preajma xxxx ce aparține cantonului nr. 16 a Ocolului Silvic Cuhurești, având contract de responsabilitate materială, intenționat, cu scop de profit, împreună și prin înțelegere prealabilă cu pădurarul Anatolii Mînăscurtă, a însușit ilegal masă lemnoasă aflată la evidența contabilă, sub formă de lemn de foc specii tari în volum 25 metri steri, la

prețului unui metru de 500 lei, în total 12 500 lei, prin ce a prejudiciat interesele economice ale întreprinderii în proporții considerabile.

Organul de urmărire penală a încadrat acțiunile lui Melnic Valeri în limitele art. 44, art. 191 alin. (2), lit. b), c), d) Cod Penal – participația la delapidarea averii străine, adică, însușirea ilegală a bunurilor altei persoane încredințate în administrarea vinovatului săvârșită cu cauzarea de daune în proporții considerabile, cu folosirea situației de serviciu.

Tot Melnic Valeri, în perioada lunilor iunie-iulie 2016, activând în funcție de maistru-pădurar al sectorului nr. 3 Ocolul Silvic Cuhurești a ÎSS „Soroca”, având în gestiune pădurea situată în preajma s. Cobîlca, r-nul Șoldănești ce aparține cantonului nr. 16 a Ocolului Silvic „Cuhurești”, având contract de responsabilitate materială, fiind conform pct. 2), 3) al Instrucțiunii aprobată prin ordinul ÎSS „Soroca” nr. 79 din 13.10.2000 persoană responsabilă cu controlul pazei și protecției pădurii, intenționat, cu scop de profit și prin înțelegere prealabilă cu pădurarul Anatolie Mînescu, a tăiat ilicit 118 arbori specii tari pe care i-a însușit din parcelele 72 și 73, ce constituie 84 metri cubi, la prețul unui metru de 714 lei, în sumă totală de 59976 lei și prejudiciul cauzat prin tăierea ilicită conform anexei nr. 1 Cod Silvic în sumă de 33004 lei, iar în total 92 980 lei, prin ce a prejudiciat interesele economice ale întreprinderii în proporții considerabile.

Organul de urmărire penală a încadrat acțiunile lui Melnic Valeri în limitele art. 44, 231 lit. a), b) Cod Penal - participația la tăierea ilegală a vegetației forestiere, adică tăierea ilegală a arborilor și arbuștilor din fondul silvic, săvârșită de persoane responsabile de protecție și paza vegetației forestiere, în proporții ce depășește 500 unități convenționale.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura r-nul. Șoldănești, Mîrza Ion prin care a solicitat casarea sentinței, cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care Melnic Valeri să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 44, 191 alin. (2), lit. b), c), d) Cod Penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani.

Melnic Valeri să fie recunoscut vinovat în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 44, 231 lit. a), b) Cod Penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de până la 3 ani.

Conform art. 84 Cod Penal săi fie stabilit lui Melnic Valeri pedeapsa definitivă, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor

aplicate sub formă de 5 (cinci) ani, iar în conformitate cu art. 90 Cod Penal a suspenda executarea pedepsei pe un termen de 3 ani.

A încasa de la Melnic Valeri cheltuielile de judecată pentru consumabile în mărime de 90,95 lei.

Acțiunea civilă înaintată de ÎSS „Soroca” a o admite integral, încasând de la inculpatul Melnic Valeri suma de 105525 lei.

3.1 În motivarea apelului procurorul a invocat că:

- probele acumulate legal în cadrul urmăririi penale și examinate în instanța de judecată dovedesc integral vinovăția lui Melnic Valeri în săvârșirea infracțiunii incriminate;

- în acest context, instanța de judecată greșit a reținut că învinuirea incriminată lui Melnic Valeri nu a fost confirmată prin probe pertinente și concludente;

- astfel, nu a fost luată în considerație declarația martorului Vicol Tatiana din care rezultă că, după ce au fost tăiați ilicit 84 m³ s-au efectuat tăieri autorizate de 401 m³ care erau prevăzuți în fișa de inventariere (în luna septembrie 2016). Deci în orice caz s-au tăiat ilicit 84 m³ fără autorizarea „Agenției”. Tăierile ilicite s-au depistat până la începerea lucrărilor de extragere autorizată de 401 m³ când s-au măsurat deja cioatele rămase. Arborii erau căzuți în urma calamităților din 18.06.2016;

- conform materialelor de punere în valoare a masei lemnoase destinate exploatarei Melnic Valeri și Mînăscurtă Anatolii au indicat un volum mai mic din start de masă lemnoasă decât cel real, astfel ei din start au avut scopul de a delapida bunurile statului și a tăia ilicit. Ei sunt personal implicați, deoarece au ascuns lipsa;

- instanța de judecată nu a dat deloc apreciere declarațiilor martorilor care confirmă pe deplin circumstanțele enumerate și anume că, V. Melnic și A. Mînăscurtă indicau care arbori urmau să fie doborâți (f.d 35) și tot ei rezolvau neclaritățile (martor Guțan Nicolaie, f.d. 36);

- martorul Ababii Ion susține că, la momentul controlului comisia a depistat mai mulți copaci dispăruți care erau însemnați, iar martorul Guțan Nicolai susține în cadrul cercetărilor judecătorești că, tăierile le-a făcut la indicația maistrului Melnic Valeri și Mînăscurtă Anatolii. Lemnele erau vândute de Mînăscurtă Anatolii, când a venit pădurarul Cebotari Mihail el nu a fost implicat în careva tăieri;

- amenajarea a avut loc din cauza furtunii la care el nu a participat, de aici rezultă că amenajarea nu are tangență cu tăierile ilicite ulterioare și că data săvârșirii infracțiunii datează ulterior furtunii, adică după 18.06.2016 și până la sfârșitul lunii iulie 2016, deoarece deja la 01.08.2016 ambii

(maistrul V. Melnic și pădurarul A. Mînăscurtă) au mers în concediu de odihnă, ceea ce combate versiunea instanței precum că nu a fost stabilită data concretă de săvârșire a infracțiunii;

- vinovăția inculpatului a fost susținută și de alți martori audiați în instanță, dar instanța a făcut abstracție de declarațiile acestora bazându-se unilateral pe declarațiile inculpatului și cele a martorilor apărării care evident sunt cointeresați;

- instanța nu a dat nici o apreciere declarațiilor martorului Jaman Gheorghe care a relatat că, în timpul anchetei interne și convorbirilor efectuate cu lucrătorii din pădure masa lemnoasă și tăierile ilicite au dispărut cu știrea lui A. Mînăscurtă și V. Melnic. Materialele de punere în valoare aveau indicat volumul sută la sută cu cele depistate la inventariere. Ei aveau acte, autorizări pentru masa lemnoasă din stoc. Maistrul răspundea de la tăiere până a da în primire pădurarului;

- totodată, s-a reținut „înțelegerea prealabilă” între maistrul Melnic Valeri și pădurarul Mînăscurtă Anatolii, care este probată prin aceea că, maistrul a ascuns faptul că copacii au fost tăiați ilicit, deoarece nu a aplicat ciocanul - „tăiere ilicită” dar a lăsat numai imprimarea efectuată cu ciocanul său - cu numărul „175”, astfel după ce el a depistat urma să sesizeze conducerea și să indice persoana responsabilă;

- urmează, de apreciat critic declarațiile martorului apărării Gromovenco Nicolai;

- instanța la argumentele și probele acuzării nu a dat aprecierea corespunzătoare, punând la baza sentinței de achitare numai probele apărării, ceea ce pune la îndoială imparțialitatea acesteia.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2019, apelul declarat de procuror a fost respins ca fiind nefondat, și menținută sentința.

4.1 Instanța de apel a statuat că: prima instanță a conchis corect că inculpatul Melnic Valeri învinuit în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 44, 191 alin. (2), lit. lit. b), c), d) Cod Penal – participația la delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane încredințate în administrarea vinovatului, săvârșită de două persoane, cu cauzarea de daune în proporții considerabile, cu folosirea situației de serviciu și art. 44, 231 lit. lit. a), b) Cod Penal – participația la tăierea ilegală a vegetației forestiere, adică tăierea ilegală a arborilor și arbuștilor din fondul silvic, săvârșită de persoane responsabile de protecția și paza vegetației forestiere, în proporții ce depășesc 500 de unități convenționale, urmează a fi achitat, din motiv că fapta inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunilor.

În cadrul cercetărilor judecătorești s-a constatat următoarea stare de fapt, și anume că la data de 14 noiembrie 2016 la Procuratura raionului Șoldănești a parvenit demersul ÎSS „Soroca”, pe faptul că în urma efectuării unei anchete de serviciu s-a depistat în trupul de pădure „Rediu-Baicovo” Ocolul Silvic „Cuhurești”, cantonul de pază nr. 16, unde pădurar este Anatolii Mînăscurtă un neajuns de masă forestieră în volum de 25 m. steri în sumă de 12500 lei și extragerea ilicită în parcelele 72 și 73 în volum de 84 m³ în sumă de 59748 lei, în urma cărora Statului i-a fost adus un prejudiciu de 105252 lei, iar locul aflării pădurarului A. Mînăscurtă este imposibil de stabilit. În procesul transmiterii pădurarului S. Potorac de la pădurarul M. Cebotari, care l-a înlocuit pe pădurarul A. Mînăscurtă a cantonului nr. 16 Ocolului Silvic „Cuhurești” s-a depistat tăierea ilicită a circa 160 arbori doborâți de vânt în trupul de pădure „Rediu-Baicovo” (parcelele 72, 73), precum și neajuns de producție forestieră aflată la păstrare în stocuri. Din explicațiile persoanelor s-a constatat că transmiterea cantonului nr. 16 de către pădurarul A. Mînăscurtă pădurarului M. Cebotari pentru perioada de aflare în concediu a lui A. Mînăscurtă s-a efectuat formal, fără efectuarea inspecției cantonului silvic cu privire la depistarea de tăiere ilicită și transmiterii producției forestiere aflate în păstrare în stocuri. Inițial de către maistrul V. Melnic au fost puși în valoare 815 arbori doborâți de furtuna din iunie 2016 cu volum total de 460 m³, în urma transmiterii s-a depistat 25 165 cioate de arbori selectați și extrași ilicit, în urma reevaluării s-au depistat 592 arbori puși în valoare doborâți de vânt și neseccionați cu volumul de 470 m³, iar despre 58 arbori nu se cunoaște, intuind că au fost extrași cu rădăcină. Prin ordinul nr. 101-p din 07.10.2016 a fost formată comisia de anchetă de serviciu, în componența M. Pînzaru, V. Boguțchi, I. Vicol, G. Jaman, care au efectuat cercetarea cazului privind furtul de producție forestieră aflată în stoc și a tăierilor ilicite în masă la cantonul silvic nr. 16 Ocolul Silvic „Cuhurești”.

În urma controlului, Comisia a stabilit că la data de 03.10.2016 în cantonul nr. 16 Ocolul Silvic „Cuhurești” are loc neajuns în stocuri a lemnului de foc specii tari în volum de 25 m/s în sumă de 12500 lei, precum și extragere ilicită a producției forestiere din arborii doborâți de furtună în parcelele 72, 73 în volum de 84 m³ în sumă de 59748 lei. Comisia a dedus că încălcările depistate au apărut reușind din tradițiile greșite, stabilite la procesul de transmitere a cantoanelor silvice de la un pădurar la altul pe perioada de aflare în concediu, materialele de reevaluare a arborilor doborâți de furtună rămași și preconizați extragerii, culoarea ciotelor și rumegușului din arborii extrași ilegal, tăinuirea cazului de tăiere ilicită prin neindicarea în actul de transmitere și nefixarea în registrul corespunzător, plecarea în concediu de odihnă concomitent a pădurarului A. Mînăscurtă, maistrul-pădurar V. Melnic și șeful Ocolului Silvic, O. Semeniuc. Comisia a

presupus că furtul producției forestiere și tăierea ilicită a avut loc până la 01.08.2016, cu implicarea pădurarului A. Mînăscurtă și cu știrea maistrului de sector V. Melnic.

Din materialele cauzei penale, instanța de apel a stabilit că inculpatul Melnic Valeri prin ordinul nr. 96-c din 24.06.2011 a fost angajat în funcția de maistru-pădurar la Ocolul Silvic „Cuhurești” a ÎSS „Soroca” (f.d. 59), iar la 11.10.2012 Melnic Valeri a semnat contractul de responsabilitate materială individuală deplină (f.d. 66-67, vol. I).

Potrivit instrucției de funcție a maistrului-pădurar, acesta este persoană responsabilă, care asigură activitatea tehnică și operativă a bunurilor din sectorul încredințat. Maistrul-pădurar este responsabil de activitatea sectorului încredințat, ..., (f.d. 62-67, vol. I).

La fel, din materialele cauzei penale, instanța de apel a reținut că Mînăscurtă Anatolii potrivit ordinului nr. 6-c din 06.02.2006 a fost angajat în calitate de pădurar al Ocolului Silvic „Cuhurești” de la 03.01.2006 cu termen de încercare 3 luni (f.d. 95, vol. I).

Potrivit Instrucției de funcție a pădurarului, acesta este persoana responsabilă de paza fondurilor forestiere și cinegetic a cantonului și a bunurilor materiale încredințate spre păstrare din canton. Pădurarul potrivit Instrucției poartă responsabilitate materială de paza fondurilor forestiere, tăieri ilicite și braconaj, alte încălcări de folosință a fondului forestier (f.d. 96, 97, vol. I).

Din actul de învinuire imputat inculpatului Melnic Valeri, instanța de apel a reținut că dânsul este învinuit de participație la comiterea infracțiunii de „delapidare a averii străine” și „tăierea ilegală a vegetației forestiere”.

Din declarațiile inculpatului Melnic Valeri, date atât în instanța de fond, cât și în apel, rezultă că ultimul a respins învinuirea adusă, motivând că nu a participat împreună cu Mînăscurtă Anatolii la delapidarea averii străine, nu a însușit ilegal bunurile încredințate în administrarea lui, săvârșite în proporții considerabile, cu folosirea situației de serviciu.

Instanța de apel a atestat că în cadrul ședinței de judecată nu au fost prezentate suficiente probe pertinente, concludente și utile, care ar demonstra pe deplin că fapta lui Melnic Valeri întrunește elementele infracțiunii, învinuirea adusă poartă un caracter pripit și superficial, or dimpotrivă, din materialele dosarului rezultă că probe în sprijinul învinuirii de facto nu au fost prezentate.

Cu referire la probele care au fost administrate la materialele cauzei penale în vederea susținerii învinuirii înaintate inculpatului Melnic Valeri,

instanța de apel a reținut că din declarațiile martorilor Boguțchi Vitalie, Vicol Tatiana, Jeaman Gheorghe rezultă că la momentul controlului operativ din 19.10.2016 la cantonul nr. 16 a Ocolului Silvic „Cuhurești”, s-a constatat tăierea ilicită a 118 arbori specii tari.

Totodată, din declarațiile martorilor nominalizați supra, instanța de apel a constatat că Melnic Valeri nu a fost prezent și nu a fost înștiințat, nu a semnat actul de revizie nr. 129 din 19.10.2016. În acest sens, la materialele cauzei penale nu a fost administrată nici o probă ce ar demonstra refuzul inculpatului Melnic Valeri de a se prezenta la efectuarea controlului, de a semna și înștiințarea despre efectuarea controlului și întocmirea actului de revizie sus-citat. Or, conform actului de revizie nr. 129 din 19.10.2016 privind rezultatele controlului se atestă că controlul a fost efectuat la cantonul nr. 16 Ocolul Silvic „Cuhurești” în componența revizorilor V. Boguțchi, O. Semeniuc, I. Prodaus, D. Potorac, S. Potorac, actele fiind semnate doar de către aceștia.

Din conținutul actului de inventariere și din declarațiile inculpatului Melnic Valeri, rezultă că dânsul personal nu a fost prezent la întocmirea actelor de revizie, nu a văzut aceste acte și lipsește semnătura sa.

Referitor la învinuirea adusă lui Melnic Valeri privind participarea sa la delapidarea averii străine, și anume că, împreună cu pădurarul Anatolie Mînăscurtă în urma înțelegerii prealabile a însușit ilegal masa lemnoasă aflată la evidența contabilă în volum de 25 m/steri, nu și-a găsit confirmare și nu a fost probată, or, chiar din informația oferită de către ÎSS „Soroca” din 08.11.2016 rezultă că masa lemnoasă în volum de 25,0 m/steri din stocul de masa lemnoasă a fost luată la evidență contabilă anterior, și potrivit fișei de post se afla în gestiunea și în paza pădurarului Mînăscurtă Anatolie.

Instanța de apel a reținut că depoziții analogice au dat și martorii acuzării Vicol Tatiana, Jeaman Gheorghe, Boguțchi Vitalie, și anume că pădurarul Mînăscurtă Anatolie avea contract de răspundere materială, fiindu-i încredințat trupul de pădure „Reditu-Baicovo”.

În cadrul cercetării judecătorești, și anume fiind supus aprecierii Instrucțiunea de funcție a pădurarului, s-a constatat că acesta este persoana responsabilă de paza fondurilor forestiere și cinegetic a cantonului și a bunurilor materiale încredințate spre păstrare din canton. Pădurarul potrivit Instrucției poartă responsabilitate materială de paza fondurilor forestiere, tăieri ilicite și braconaj, alte încălcări de folosință a fondului forestier.

Pe parcursul examinării cauzei penale, instanța de apel a atestat că acuzatorul de stat nu a administrat careva probe pertinente și concludente

care să dovedească că faptele incriminate lui Melnic Valeri ar fi avut loc anume în perioada lunilor iunie-iunie 2016. Acuzarea de stat a reieșit din cele invocate în demersul ÎSS „Soroca” și în actul de constatare din 28.10.2016, în care membrii comisiei intuiesc că faptele ar fi avut loc anume în acea perioadă, fără a prezenta în favoarea acestui argument careva probe certe și veridice.

Instanța de apel a conchis că prin probele administrate la materialele cauzei penale, nu a fost demonstrată fapta prejudiciabilă care constă în acțiunea de însușire ilegală (sustragere) din partea lui Melnic Valeri a masei lemnoasă aflată la evidența contabilă, sub formă de lemn de foc specii tari în volum de 25 metri steri.

Referitor la învinuirea adusă lui Melnic Valeri în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 44. 231 lit. lit. a), b) Cod Penal, instanța de apel a constatat că nici această învinuire înaintată inculpatului nu a fost dovedită printr-un ansamblu de probe pertinente, concludente, utile și veridice, care să probeze „dincolo de orice îndoială rezonabilă” faptul că inculpatul Melnic Valeri împreună cu pădurarul Mînăscurtă Anatolii în urma înțelegerii prealabile, în scop de profit a tăiat ilicit 118 arbori specii tari din parcelele nr. nr. 72, 73 în sumă de 59976 lei pe care i-a însușit.

În contextul aprecierii declarațiilor martorilor Popescu Vasile, Profirii Serghei, instanța de apel a atestat că nu este confirmată învinuirea adusă de acuzatorul de stat inculpatului Melnic Valeri referitor la faptul că tăierea ilicită a arborilor a avut loc în iunie-iulie 2016, or, în urma lucrărilor de amenajare tăieri ilicite la situația iulie 2019 nu au fost constatate.

Instanța de apel, din cumulul probelor administrate la dosar, nu a constatat ca fiind demonstrată învinuirea adusă de acuzatorul de stat în partea ce ține de faptul că inculpatul Melnic Valeri cu Mînăscurtă Anatolii au indicat un volum mai mic din start de masă lemnoasă decât cel real, cu scopul de a delapida bunurile statului, or, în acest sens, acuzatorul de stat nu a administrat careva probe pertinente și concludente. Or, versiunea de acuzare înaintată de acuzatorul de stat este pusă la îndoială prin însăși proba acuzării, martorul Jeaman Gheorghe a declarat că nu consideră că Melnic Valeri este implicat în sustragerea cantității de masa lemnoasă și tăiere ilicită, ci din partea lui a avut loc o neglijență.

Din materialele cauzei penale, instanța de apel a desprins că la data de 16 august 2016, Melnic Valeri activând în funcție de maistru-pădurar, la momentul plecării în concediu de odihnă a pădurarului A. Mînăscurtă, iar obligațiunile acestuia urmau să fie preluate de pădurarul M. Cibotari, a admis o încălcare a obligațiilor sale de serviciu și s-a purces la

întocmirea actului de predare-primire nr. 45 din 16.08.2016 în mod formal, știind că poartă responsabilitate personal de activitatea sectorului încredințat, fără a inspecta trupul de pădure împreună cu pădurarul din subordinea sa în vederea asigurării pazei pădurii și aflarea în natură a bunurilor materiale.

Totodată, instanța de apel a reținut că nici pădurarul Mihail Cebotari care urma să preia în primire pădurea de a pădurarul A. Mînăscurtă nu a insistat să se purceadă la verificarea reală a trupului de pădure, ci a declarat că îi încredințează lui A. Mînăscurtă și a semnat actul, care i-a fost prezentat șefului Ocolului Silvic O. Semeniuc de către V. Melnic, iar acesta din urmă i-a comunicat în ce condiții a avut loc semnarea actului de predare-primire, la care la acel moment conducerea nu a reacționat.

La situația din 16.08.2016 pădurarul A. Mînăscurtă înstrăinase lui Ion Ignatiuc din spusele martorului V. Popescu aproximativ 30 m/steri de lemn tăiat ilicit, iar organul de urmărire penală nu a examinat și nu s-a expus asupra acțiunilor lui Cibotari Mihail, care fără să fi impus de cineva a semnat benevol actul nr. 45 din 16.08.2016, fără să ceară maistrului-pădurar Melnic Valeri și pădurarului A. Mînăscurtă să verifice împreună pădurea pe care intenționa o perioadă de timp să o gestioneze.

La fel, instanța de apel a remarcat faptul că acuzatorul de stat nu a dispus audierea lui Cebotari Mihail nici la faza urmăririi penale, nici în instanța de judecată, or, acesta nu se regăsește în lista probelor a părții acuzării.

Instanța de apel a constatat lipsa probelor directe și indirecte, care ar confirma vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. art. 44, 191 alin. (2), lit. lit. b), c), d), 44, 231 lit. lit. a), b) Cod Penal.

În concluzie, instanța de apel a remarcat că, analizând și administrând toate probele prezentate a ajuns la concluzia că, procurorul nu a prezentat probe concludente, care cu certitudine ar dovedi că acțiunile inculpatul Melnic Valeri cuprind elementele constitutive ale infracțiunilor prevăzute de art. art. 44, 191 alin. (2), lit. lit. b), c), d), 44, 231 lit. lit. a), b) Cod Penal.

Instanța de apel a reținut că considerentele primei instanțe sânt motivate și argumentate din punct de vedere al temeiniciei și legalității, sub aspectul că vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunilor imputate nu este dovedită în cadrul procesului penal, prima instanță reținând în mod just că faptele inculpatului Melnic Valeri nu întrunesc elementele infracțiunii. Față de lucrul judecat de primă instanță, s-a constatat motivarea amplă și temeinică a sentinței pronunțate cu privire la procesul

de evaluare și apreciere a probelor prezentate de părți în raport cu faptele reținute în sarcina inculpatei, astfel fiind în corespundere cu exigențele articolului 6 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de apel a reținut că prezumția de nevinovăție a inculpatului prevalează în cazul dat, iar sarcina probei îi revine acuzării, sarcină cu care aceasta din urmă nu s-a isprăvit. În atare situație, este corectă concluzia primei instanțe privind determinarea și constatarea asupra nevinovăției inculpatului Melnic Valeri învinuit în baza art. art. 44, 191 alin. (2), lit. lit. b), c), d), 44, 231 lit. lit. a), b) Cod Penal.

Instanța de apel a statuat că din ansamblul de probe prezentate de către acuzatorul de stat, cercetate de instanța de fond și suplimentar în instanța de apel, rezultă cert că faptele inculpatului Melnic Valeri nu întrunesc elementele infracțiunilor, motiv pentru care instanța de apel a dispus menținerea sentinței de achitare pronunțată de instanța de fond.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către:

- procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina, prin care invocând incidența *pct. 6*, a dispozițiilor alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală a solicitat casarea deciziei și rejudecarea cauzei.

5.1 În susținerea recursului procurorul a invocat că:

- în situația, când instanța de apel nu este de acord cu aprecierea probelor de către procuror sau de către instanța de fond și a ajuns la concluzia de a achita inculpatul, urma să dezvăluie această concluzie, expunându-și punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii și puse la baza sentinței de condamnare, fapt ce pe caz nu a avut loc fiind prezentă o apreciere incorectă, tendențioasă și formală de ordin general a probelor și circumstanțelor cauzei penale, nefiind indicat în decizie nici un motiv bazat pe probe de ce în acțiunile inculpatului nu sunt prezente elementele infracțiunii incriminate de către organul de urmărire penală;

- instanța de apel nu a analizat în ansamblul lor toate probele administrate la dosar atât cele care incriminează vinovăția inculpatului cât și cele care confirmă nevinovăția lui, dar s-a referit la cele din urmă, fără a le aplica la justa valoare probele prezentate de către de procuror în susținerea acuzării, astfel, menținând o hotărâre neîntemeiată, dând o apreciere contrară probelor acumulate și cercetate în instanța de judecată și care nu corespund stării de fapt stabilite de către organul de urmărire penală;

- instanța de apel în justificarea soluției adoptate mai invocă, precum că acuzarea de stat, a reieșit din cele invocate în demersul ÎSS „Soroca” și în actul de constatare din 28.10.2016, în care membrii comisiei „intuiesc,, că faptele ar fi avut loc anume în acea perioadă, fără a prezenta în favoarea acestui argument careva probe certe și veridice;

- instanța de apel în motivarea soluției, a luat partea inculpatului, Melnic Valeri, care cât în cadrul urmăririi penale atât și cercetării judecătorești în instanța de fond a dat declarații contradictorii, urmând scopul evitării răspunderii penale;

- consideră că instanța de apel urma să analizeze corect declarațiile făcute de martori, însă le-a pus la baza hotărârii de achitare pe celea care ar trezi îndoieli, repetând erorile instanței de fond. A ignorat unele depoziții relevante, care au fost administrate, cercetate și verificate în instanța de apel, potrivit cărora acuzarea consideră, că vina lui Melnic Valeri în comiterea infracțiunii incriminate se dovedește și prin probele administrate și mijloace materiale de probe (*cu enumerare*);

- din materialele cauzei penale, instanța de apel a stabilit, că inculpatul Melnic Valeri prin ordinul nr. 96-c din 24.06.2011 a fost angajat în funcția de maistru- pădurar la Ocolul Silvic „Cuhurești” a ÎSS „Soroca” (*f.d. 59*), iar la 11.10.2012 Melnic Valeri a semnat contractul de responsabilitate materială individuală deplină;

- din materialele cauzei penale, instanța de apel a reținut că Mînăscurtă Anatolii potrivit ordinului nr. 6-c din 06.02.2006 a fost angajat în calitate de pădurar al Ocolului Silvic „Cuhurești” de la 03.01.2006 cu termen de încercare 3 luni;

- în cadrul cercetării judecătorești au fost prezentate suficiente probe care dovedesc vinovăția lui Melnic Valeri, deoarece au fost acumulate de către organul de urmărire penală în strictă conformitate cu prevederile legislației procesual penale;

- instanța de apel, preluând concluziile greșite a celei de fond, neîntemeiat a respins toate afirmațiile apelantului, invocând că acuzatorul de stat nu a prezentat careva probe, pe când în realitate, instanțele au ignorat depozițiile și a martorilor acuzării, alte mijloace de probă prezentate de procuror, dând prioritate declarațiilor inculpatului, a martorilor apărării Gromovenco Nicolae, Popescu Vasile, Profirii Serghei, Potorac Sergiu, Usatii Petru.

6. Judecând recursul ordinar declarat în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acesta urmează a fi admis din considerentele ce vor fi desfășurate în continuare.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

După cum rezultă din conținutul cererii de recurs declarate în speță, procurorul își întemeiază dezacordul cu decizia contestată pe temeiurile pentru recurs prevăzute la art. 427 alin. (1) *pct. 6)* Cod de procedură penală, potrivit căroră, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Din conținutul recursului declarat de către acuzatorul de stat, se atestă că acesta critică decizia instanței de apel, prin care a fost menținută sentința primei instanțe, soluție potrivit căreia inculpatul Melnic Valeri a fost achitat de sub învinuirea de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 44, 191 alin. (2) lit, b), c), d) și art. 44, 231 lit. a), b) Cod penal, din motiv că fapt a inculpatului nu întrunesc elementele infracțiunii.

Analizând textul deciziei contestate prin prisma argumentelor invocate în recurs și temeiurilor de casare nominalizate, Colegiul penal constată că criticile aduse de către titularul cererii de recurs și-au găsit confirmare în speța dedusă judecății.

În acest context instanța de recurs menționează, că conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din dosar și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra căroră s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: *dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost*

apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate, hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Analizând motivele aduse de către partea acuzării atât în cererea de apel, dar și în cererea de recurs ordinar, Colegiul penal lărgit subliniază, că în cazul în care instanța de apel nu a fost de acord cu aprecierea probelor prezentate de către procuror în sensul condamnării inculpatului, atunci aceasta urma să dezvăluie soluția adoptată și să își expună punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii, fapt ce pe caz nu a avut loc, fiind înfăptuită o apreciere formală de ordin general a circumstanțelor cauzei penale, și bazându-și susținerea poziției sale doar pe declarațiile Popescu Vasile, Profirii Serghei, lăsând fără justă apreciere probatoriul administrat pe cauză.

În acest context, Colegiul penal lărgit evidențiază că, instanța de apel la motivarea soluției sale nu a apreciat în nici un fel, declarațiile martorului Vicol Tatiana potrivit cărora, rezultă că, *„după ce au fost tăiați ilicit 84 m³ s-au efectuat tăieri autorizate de 401 m³ care erau prevăzuți în fișa de inventariere (în luna septembrie 2016)”* și a martorului Jaman Gheorghe care a relatat că, *„în timpul anchetei interne și convorbirilor efectuate cu lucrătorii din pădure masa lemnoasă și tăierile ilicite au dispărut cu știrea lui A. Mînăscurtă și V. Melnic. Materialele de punere în valoare aveau indicat volumul sută la sută cu cele depistate la inventariere. Ei aveau acte, autorizări pentru masa lemnoasă din stoc. Maistrul răspundea de la tăiere până a da în primire pădurarului”*.

Totodată, lipsește o apreciere și a declarațiilor martorului Ababii Ion care a susținut că, la momentul controlului comisia a depistat mai mulți copaci dispăruți care erau însemnați, iar martorul Guțan Nicolai a declarat că, *„tăierile le-a făcut la indicația maistrului Melnic Valeri și Mînăscurtă Anatolii. Lemnele erau vândute de Mînăscurtă Anatolii, când a venit pădurarul Cebotari Mihail el nu a fost implicat în careva tăieri, amenajarea a avut loc din cauza furtunii la care el nu a participat, de aici rezultă că amenajarea nu are tangență cu tăierile ilicite ulterioare și că data săvârșirii infracțiunii datează ulterior furtunii, adică după 18.06.2016 și până la sfârșitul lunii iulie 2016, deoarece deja la 01.08.2016 ambii (maistrul V. Melnic și pădurarul A. Mînăscurtă) au mers în concediu de odihnă”*, și a martorului Potoroacă Sergiu care a delarat că, *“în septembrie 2016 a fost angajat ca pădurar la „Rediu-*

Baicovo" și a depistat aproximativ 100 dote tăiate ilicit și a chemat comisia de la Soroca care a bătut ciocanul pe cioatele depistate că au fost tăiate ilicit. Cioatele au fost depistate toată pădurea erau luate de ici colo, cât de o mașină de lemne. Maistrul făcea verificarea până a lua în primire pădurarul", fapt ce denotă că instanța de apel nemotivat a concluzionat că nu a fost stabilită data concretă a săvârșirii infracțiunii.

Așadar, instanța de apel nu a apreciat prin coroborare probele acuzării în raport cu probele apărării, aceasta limitându-se la indicarea frazei că, "prin declarațiile martorilor acuzării Arcea Valentin, Ababei Ion, Guțan Nicolae, Julavschi Marin, Mardari Ion, Onilă Ion, Boleacu Timofei, atestă că nu se confirmă vinovăția lui Melnic Valeri de comiterea infracțiunilor de participație la tăierea ilicită a arborilor din fondul forestier".

De altfel, Colegiul penal lărgit constată și faptul, că deși instanța de apel a menționat în decizie sa precum că a cercetat și verificat materiale probatorii, de fapt a recurs doar la enumerarea acestor probe, acestea ne fiind apreciate prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală.

Potrivit rigorilor impuse de prevederile art. art. 414, 417 Cod de procedură penală, în partea descriptivă a deciziei instanța de apel urma să desfășoare analiza probelor pe care s-a bazat la adoptarea deciziei, cu indicarea motivelor care au stat la baza pronunțării unei asemenea soluții și din care considerente ele urmează a fi re apreciate, admise ori respinse ca probe.

Colegiul penal, reținând prevederile art. art. 100 alin. (4), 101 alin. (1) - (4) Cod de procedură penală, remarcă că, verificarea probelor este o activitate a instanței privind constatarea veridicității probei sub aspectul corespunderii datelor de fapt pe care le conține proba cu realitatea obiectivă. Verificarea constă în analiza probelor administrate, coroborarea lor cu alte probe, verificarea sursei de proveniență a probelor. Verificarea probelor poate avea loc doar prin aplicarea procedurilor probatorii prevăzute de cod și se efectuează la toate fazele procesului penal. Sunt supuse verificării atât datele de fapt, cât și mijloacele de probă din care au fost obținute. Probele se verifică atât prin efectuarea acțiunilor procesuale prevăzute de Codul de procedură penală, cât și printr-o analiză logică a conținutului probei, a coroborării lor. Într-o hotărâre este necesar nu numai de a enumera probele, dar și de a expune esența acestor și legătura lor cu conținutul altor probe care în ansamblu confirmă sau infirmă o circumstanță pe cauză, de a argumenta de ce unele probe sunt admise, iar altele respinse.

Astfel, instanța de recurs menționează că aprecierea probelor este unul din cele mai importante momente ale procesului penal, deoarece întregul volum de muncă depusă de către organele de urmărire penală, de instanțele judecătorești, cât și de părțile din proces, se finalizează prin soluția ce va fi dată în urma acestei activități. Legea stabilește că probele admisibile sunt apreciate după relevanța, concludența și utilitatea acestora.

De menționat că proba trebuie apreciată și după veridicitatea acesteia. Veridicitatea probelor poate fi caracterizată ca o corespundere a datei de fapt examinată de către instanță cu realitatea pe care aceasta o probează. Toate probele în ansamblu sunt apreciate din punct de vedere al coroborării lor, cu respectarea art. 101 Cod de procedură penală.

Colegiul penal menționează, că cercetarea judecătorească este un proces de stabilire a adevărului și constă în analiza complexă și multilaterală a probelor de către instanțe pentru a demonstra existența sau inexistența faptei reprobabile și dacă eventuala persoană inculpată a comis sau nu fapta infracțională care i se impută. Instanțelor de judecată le revine sarcina de a aprecia probele în baza legii. Exigențele dreptului la un proces echitabil impun ca aprecierea probelor să nu fie arbitrară sau nerezonabilă în mod evident.

În caz contrar, se încalcă articolul 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (a se vedea *De Tommaso v. Italia* [MC], 23 februarie 2017, § 170, și *Hodžić v. Croația*, 4 aprilie 2019, § 58; *Makeyan și alții v. Armenia*, 5 decembrie 2019, § 47). În jurisprudența sa, Curtea Constituțională a subliniat că libera apreciere a probelor exclude posibilitatea conferirii unei puteri probante dinainte stabilite unei probe. Aprecierea fiecărei probe se face de instanța de judecată ca urmare a examinării conjugate a tuturor probelor administrate, în scopul aflării adevărului. Libera apreciere a probelor nu presupune arbitrarie, ci libertatea de a aprecia probele în mod rezonabil și imparțial, iar rezultatele aprecierii probelor sunt prezentate de către instanța de judecată în acte procedurale, care trebuie să fie motivate în mod obiectiv și sub toate aspectele potrivit legii.

Motivarea constă în faptul că la admiterea unor probe și la respingerea altora judecătorul este obligat să prezinte argumentele unei asemenea soluții (a se vedea HCC nr. 18 din 22 mai 2017, § 68 și § 70).

Astfel, potrivit art. 101 alin. (1) din Codul de procedură penală, fiecare probă urmează să fie apreciată din punctul de vedere al relevanței, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din

punctul de vedere al coroborării lor. Respectarea acestor criterii permite instanțelor de judecată să tragă concluzii privind existența sau inexistența faptelor și implicit constatarea vinovăției sau a nevinovăției făptuitorului. Aprecierea probelor contrar criteriilor enunțate de lege ar putea crea o aparență falsă asupra unor fapte care trebuie dovedite și, totodată, ar putea conduce instanța la concluzii eronate asupra realității.

În ipoteza în care instanța de fond și/sau instanța de apel ar comite erori care denaturează realitatea, numite în lege „erori grave de fapt”, corectarea lor, așa cum este stabilit în articolul 427 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală, îi revine instanței de recurs. Eroarea gravă de fapt vizează stabilirea eronată a faptelor și constă în confirmarea eronată a existenței sau inexistenței lor. În esență, stabilirea faptelor urmărește aflarea adevărului. Aceasta este posibil ca urmare a aprecierii probelor din perspectiva veridicității lor.

Prin urmare, stabilirea faptelor se află într-o legătură indisolubilă cu aprecierea probelor.

Generalizând cele expuse supra, Colegiul constată că în speța discutată și-au găsit confirmare temeiurile invocate de recurent și prevăzute în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea rejudecării cauzei în instanța de apel, în alt complet de judecată, în cadrul căreia urmează a fi apreciate toate probele în cumul, la justa lor valoare pentru adoptarea unei soluții corecte, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

7. La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să se conducă obligatoriu de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, care prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să înlăture erorile menționate, să țină seama de împrejurările expuse, care au servit temei de casare a soluției adoptate și, cu respectarea prevederilor art. 414 Cod de procedură penală, să verifice legalitatea și temeinicia sentinței atacate, să dea o apreciere obiectivă probelor administrate în cauză, având în vedere prevederile art. art. 93, 95, 101 Cod de procedură penală, să verifice și să cerceteze probele prezentate atât de acuzare, cât și de apărare, în strictă conformitate cu cerințele legii, să le dea apreciere cuvenită, cu argumentarea admisibilității sau inadmisibilității fiecărei probe examinate și toate în ansamblu, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpaților, prezența sau lipsa în acțiunile inculpaților a infracțiunii incriminate, și să-și argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să se pronunțe asupra

tuturor motivelor invocate în apel și, în dependență de datele obținute, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală, întemeiată și motivată, care să corespundă prevederilor art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Bradu Valentina, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 04 decembrie 2019, în cauza penală în privința lui *Melnic Valeri xxxxxx* și dispune rejudecarea cauzei, de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **27 mai 2021**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena